

[Socialministeren.]

af den Udvalgsbetænkning, der ledsager dette Lovforslag, som Rigsdagen samtidig vil faa overrakt.

Alle disse grove Fejl, Inkonsekvenser og Uretfærdigheder skal og bør rettes ved en samlet Revision og Forenkling af Sociallovgivningen, og jeg skal senere kort vise, hvorledes jeg søger at rette dem.

For en saa omfattende Opgave som at revidere hele dette store Omraade paa een Gang er hidtil alle Regeringer vejet tilbage. Det er stadig blevet ved stykkevisse Reforme. Naar jeg har haft den store Dristighed at forsøge at løse denne Opgave, skyldes det ogsaa alene den Omstændighed, at jeg netop hele mit Liv har beskæftiget mig med disse Spørgsmaal, baade i Administrationen og som kommunal Forfatter og tidligere har forsøgt at give en saadan Ordning gennem denne Bog „Fremtidens Forsørgelsesvæsen“, et stort Værk, der er blevet meget rost og lidet læst. Dette Værk er jo det eneste af den Art herhjemme, og hvis jeg havde kunnet lægge det til Grund, saa vilde Opgaven heller ikke have været saa uoverkommelig, saa besværlig i hvert Fald, som den er; men et saadant Værk kan ikke lægges til Grund, det er kun Enkeltmands Syn paa Sagen, og jeg kan derfor berolige de Blade, der har udtalt Frygt herfor, ganske.

Den Hovedtanke, der for mig laa til Grund, i langt videre Omfang end nu at fortrænge Skønnet til Fordel for de faste Reglers System, de faste Takster, den er Tiden og Forholdene, ogsaa økonomisk set, slet ikke moden til at realisere, og den anden ledende Tanke, jeg havde, at Samfundet staar sig bedst ved at bygge paa Ægteskabet, det vil i forsørgelsesretlig Sprogbrug sige først og fremmest at lette Forholdene for de samlevende Forældre med mange Børn, først og fremmest at yde Bidrag for at holde Moderen sammen med Børneflokkene — ja, hvem interesserer sig for en saadan Opgaves Løsning i disse Børnebegrænsningens Tider, hvor Talen jo alene drejer sig om Prævention, Fosterdrab og Overbefolkning samt Udvandring? Det kan naturligvis være haardt for den, der har den faste Overbevisning, at vi langsomt, men sikkert glider ned ad Skraaplanet, at opgive netop disse Forslag til Støtte for Ægteskabet og Ægtefællerne med de mange Børn, men hvorfra i al Verden skal man i Tider som disse tage et Beløb af 40—50 Mill. Kr. eller saa, hvad nu denne Reform vil koste? Thi hvor konservativ — konservativ i god Forstand, altsaa samfunds-

bevarende —, hvor samfundsbevarende en saadan Reform end vilde være, de politisk konservative vilde jo være dem, der først og fremmest vilde være dens Modstandere, fordi Hensynet til Skatteborgerne i dette Land altid vil gaa forud for Hensynet til Kristendommen eller Ægteskabet eller lignende taagede Begreber. Og som det gaar paa disse og andre Omraader, saaledes gaar det ogsaa med visse administrative Forslag fra „Fremtidens Forsørgelsesvæsen“. Det vilde af Hensyn til en ensartet Administration, en fast Gennemførelse af det nye System som ogsaa af Hensyn til de trængende selv, være en betydelig Fordel som en Melleminstans at afløse de 22 Amter med et Socialstyre for hele Landet, som man har det i enkelte andre Lande. Men et saadant Forslag vilde sikkert støde paa absolut Modstand hos Venstre, efter den Mentalitet, der behersker dette Parti overfor alle øgede Centralisationsbestrebelse udenfor Kommunerne, overfor enhver ny Statsadministration, Fængselsnævnet maaske lige undtaget.

Og da det for Øjeblikket jo gælder om enten at tage fornødent Hensyn ogsaa til de politiske Modstanderes Magtstilling i Landstinget eller at se hele denne i øvrigt nødvendige Reform strande, saa har jeg set det som min Opgave — da alle fornuftige Mennesker er enige om, at Sociallovgivningen trænger til den hurtigst mulige Revision — ikke at fremsætte noget Forslag, der fra noget Synspunkt set kan betragtes som et Agitations- eller et Demonstrationforslag — thi det kan i hvert Fald ikke hjælpe dem, der straks trænger til mere ordnede Forhold paa dette Omraade —, og ikke heller at fremsætte et Forslag, der kan betragtes som et principielt Udtryk for Socialdemokratiets Ønsker med Hensyn til Sociallovgivningens Udbygning, altsaa som et partipolitisk Forslag, men at tage alle politiske Muligheder i Betragtning og udarbejde en Socialreform, der tager Hensyn til alle Sider, som byder noget for enhver Smag, for saa vidt denne er anstændig, og som alligevel er forsvarlig baade overfor de trængende og overfor Samfundsøkonomien, saaledes som de politisk-finansielle Forhold er i Øjeblikket.

Det, der altsaa skal tilstræbes, er: For det første en hurtig Genopbygning, der yder den Hjælp, som det politisk skønnes muligt at gennemføre under de nuværende politiske Magtforhold, og som alligevel samtidig betyder en Forbedring af de virkelig trængendes Kaar og hele Forhold; for det andet en Kodificering af alle disse Love med Forenklinger og Beparelser, der, stort set, kan